Universiteti I Tiranës

Fakulteti i Historis - Filologjis

Departamenti i Gjeografisë

KONKURS MBI PUNËT KËRKIMORE

JSTOR

FUSHA E APLIKIMIT: **Gjeografi Ekonomike**

"Varfëria."

Punoi: Bleona Sejdini

Viti Akaemik- Viti i dytë

Master Profesional Mësuesi Arsim i Mesëm Gjeografi

Tiranë 2021

Hyrje-

Menjëherë sa dëgjojm fjalën varfëri,mendja na shkon tek mospasja e mundësive për të kryer një nevoj të tonën.Të jesh i varfër nuk do të thotë të mos kesh vetëm para,por i varfër quhesh edhe kur je i varfër në shpirt ,nuk ke miqësi nuk ke një zemër e shpirt bamirës,tolerant,dashamirës.Një ndër vuajtjet e njerzve nëpër botë ka qënë dhe vazhdon ende e në ditët e sotme është pikërisht varfëria.Varfëria dhe problemet e lidhura me varfërin mundojn të gjitha shoqërit moderne. **Zhvillimi-**Varfëria është një objekt shumëdimesional me veti të matshme.Një nocion themelore është se varfëria është një sistem,një konstrukt,që zotëron veti të shumta,këto prona të varfëris i nështrohen matjes dhe analizës**.**

(https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Lisa+(Tiny)+Gray-Garcia%22)

Të jesh i varfër do të thotë të mos kesh strehë,të jesh i sëmurë dhe mos të kesh mundësi të bësh një vizitë tek mjeku,do të thotë të jesh i papunë dhe mos të kesh të ardhme të sigurt.Varfëri do të thotë të jesh analfabet,të mos kesh mundesi për kushtet shëndetsore,ku të mungojn shumë objekte për të kryer nevojat në jetën e përditshme.Varfëria mendoj se i ka fillesat nga një kategori e caktuar e grupë moshave të caktuara,adoleshenca shikohet si rreziku i cili të çon drejt varfëris dhe shumë pak mundësi ka inferioriteti biologjik,zhvillimor,racor ose kulturore,ka implikime më të thella**.** **(**[**https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Paul+Spicker%22**](https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Paul+Spicker%22)).

Adoleshenca jo më kot shikohet si periudha delikate e njeriut pasi deri aty do të shikohen drejtimet që do të marr individi në jetë,është pikërishtë momenti ku edhe do të vendoset edhe zgjedhja e tij për preceptimin e jetës që do të vazhdoj,dikush do të zgjedh të arsimohet deri në nivelet më të larta të universiteteve,apo edhe deri në doktoratura dhe aty ai kupton se me një profesion të caktuar do ta ketë të ardhmen e tij më të sigurt**.**

([**https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22John+Iceland%22**](https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22John+Iceland%22)00

Dikush tjetër nuk e ka mundësin e shkollimit të tij,dhe do të nisë një punë të caktuar pa qënë nevoja e shkollës,dhe këtu nuk ka vend të vendosësh ndonjë preceptim se kush mund të jetë një varfër midis të dyve,kjo do të duket në rrugën e suksesit që ata do të kenë në përzgjedhjet e bëra prej tyre.Shtete e Bashkuara po përjetojnë një krizë brezash dhe qartësisht të dukshme në politikën e ashpër të 2016-ës,por që shkon shumë thellë në shoqëri.Sjelljet e rrezikut të gjeneratave të vjetra,të

udhëhequra nga të bardhët më të vjetër,janë më të vjetër,janë përkeqësuar në menyrë alarmante gjatë tre deri në katër dekadave të fundit dhe qëndrimet e shumë lidërve po bëhen më reaksioner ndaj ndryshimeve demografike,teknologjike dhe sociale të shfaqura në brezat e rinj.

(https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Sarah+Sabry%22).

Por pyetja më të drejt që lind në këtë rast është :Pse barrat e varfëris duhet të barten nga miliona njerzë në Shtetet e Bashkuara?Në kombin më të pasur,më të arsimuar dhe teknologjikisht më të avancuar në botë,i aftë për të vendosur njerzit në Hënë,është bëre pak përmisim drejt zgjidhjes së problemeve të varfëris.Gjatë gjithë historis së botës ka pas ekzistuar varfëria me problemet që e shoqërojn atë dhe kjo pikërisht ndryshon nga një vënd në tjetrin dhe kjo duket në vendosjen e një niveli të caktuar të saj.Në vëndin tonë varfëria është në nivelet më të larta të saj,nëse do ta marrim nivelin e mirqënies dhe nivelin e jetës që ne bëjm me një vënd si Gjermania në Europë ose në krahsim me SHBA-në,rroga më e ultë në këto vënde shkon 500euro në muaj kur ndërkohë në vëndin tonë një mësues i cili ka mbaruar studimet e larta e ka rrogën 500euro,ndërsa një puntor i thjesht rroga e tij bazë sot aktualisht në vëndin tonë, të vendosur sipas kodit të punës,dhe ministris së financave në 2021 është vetëm 300mijë lekë.

(**Bibloteka online- Financializing Poverty:Labor and Risk in Indian Microfinace-Sohini Kar)**

Kjo rrogë bazë që është vendosur sot nga oragenet kompetente të caktuara është një rrogë drejt një varfërie më të theksuar të vëndit,ku çmimet e ushqimeve bazë dhe nevojat e tjera shkojnë dyfish më lart nga rroga që është vendosur.Kjo ka çuar vëndin tonë sot në një krizë ekonomike,prej së cilës vështirë se do dalim lehtë.

(**Bibloteka online JSTRE- Poverty:A Persistent Global-Proff.John Dixon:David Macarov)**

Varfëria është shumë herë edhe më e thellë sa duket në pikëpamje të parë,të jesh i varfër shpirtrishtë ndoshta është frika më e madhe që mund të kenë disa persona në këtë rast përfshije edhe veten time,do të ndihesha shumë keq emocionalisht me veten do të ndjeja një vetmi që do më gërryente nga pak përbrënda.Do doja të kisha një mike pranë për ndonjë problem të caktuar,ose edhe për të kaluar një kohë në kafe se bashku dhe pikërisht nuk do kisha mundësin të bëja një thirje këtij personi.

(**http://www.instat.gov.al/media/3143/varferia_ne_shqiperi.pdf**)

Të jesh i varfër shpirtrisht pra do të thotë mos të kesh miqësin e cila do të duhet kaq shumë edhe nuk mund të bësh dot asgjë pa të sot,do të thotë të jesh i vetmuar gjithë kohën,pra të jesh i varfër nganjëher do të thotë edhe pse e ke parën dhe i kryen shumë mirë nevojat e tua bazë por nuk je i lumtur,nuk është gjithcka para ajo që të bën të pasur. Vitet e fundit një sërr shprehejesh janë bëre e luftës tonë të zakonshme të zhagronit kundër varfëris,të varfërve të mirqëinies,të varfërve mjeksore,getove.Herë pas here ka përpjekje serioze për të shpjeguar pse varfëria vazhdon: komisionet dhe grupet e punës kanë studiuar problemet e varfëris dhe kanë bërë rekomandime(p.sh.,Komisioni keshillmore Kombetar per Varferine Rurale,1967).Tashmë dihet shumë për varfërin,por ky raport mban qëndrimin se njohuritë aktuale janë të paplotë dhe të pamjaftueshme për zgjidhjen e problemeve të varfërisë.Si rezultat i kësaj mungese njohurie,zgjidhet,planet dhe politikat e propozuara dhe zbatimi i programeve publike dhe private nuk mund të jenë të sukseshme në objektivat e tyre për uljen dhe eliminimin e varfëris. **(https://sq.wikipedia.org/wiki/Varf%C3%ABria)**

Argumenti mbi detyrimin e shtetit për të ndimuar familjet në nevojë dhe arsyet për të bëre këtë vazhdoi në Britanin e Madhe,pavarsisht kritikave të bëra nga ekonomist të mëdhenj si Adam Smith dhe John Stuart dhe Mill dënuan disa lloje të ndërhyrejs së shtetit në çështjet ekonomike,megjithatë ata besonin se varfëria duhej luftuar,ndonse nepërmjet agjencisë së shoqatave private**.**

(https://dosja.al/tag/varferia-ne-shqiperi/)

Ajo e cila e bënë edhe më të theksuar varfërin në një vënd të caktuar është pushteti që kanë disa persona mbi paranë dhe indiferntizmi i disa të tjerve që nuk ngrejnë zërin ndaj këtyre padrejtsive që ekzistojnë në një vënd.Kjo do të thotë që ekziston një pabarazi ekonomike në vënd,pasuria sot në botë ekziston në duart e disa personave që jetojnë në Kapital dhe në disa nga rrethet,ndryshimi është i dukshëm midis jetës së tyre dhe të varfërve.Kjo pabarazi shfaqet në pamundësi të shumta e deri tek mungesa e ushqimit.Në lagje të varfëra ku popullsia është e madhe atëhere kemi dhe munges të ushqimit.Në Panem dhe në shoqërit e sotme pasuria është aq shumë e përqendruar në duart e të pasurve,sa për të varfërit nuk mbetet më asgjë.Ka një diferencë tepër të madhe midis njerzve që jetojnë ne Kapital dhe në disa rrethe me jetën që bëjn njerzit nëpër rrethe të tjera,ketu mund të përmendim rastin e Afrikës së Jugut ku kemi një diferencë tepër të madhe midis grupeve të ndryshme të shoqëris.

(**https://documents1.worldbank.org/curated/zh/103661468768643706/pdf/262130ALBANIAN1yassessmentshqip2004.pdf**)

Po të shikojm edhe në vëndin tonë ekziston një tipar i tillë ku kemi njerzë ekstremisht të pasur që përfaqëson nga liderat tanë udhëheqës të politikës tonë,dhe njerzë ekstremisht të varfër të cilët përfaqsojn grupet e thjeshta të qytetarve.Kjo ndarje çon në problemë të tjera që lindin po prej varfërise.Një filozof grek Demokriti nuk i ndan njerzit për nga feja,gjuha,raca,ekonomia ai nuk i ndan njerzit sipas kategorive të caktuara që ata i përkasin por ai tregon përmbajtjen e problemit.Kjo do të thotë ai shqyrton thelbin e varfëris dhe pasurisë përmes vetëdijes për shkallën e kenaqësis së nevojave të njerzve.Shkaqet prej nga vjen varfëria janë disa:Mënyra e jetesës-ekziston një kategori e caktuar njerzish që janë të kënaqur me pozicionin e tyre dhe nuk duan të ndryshojnë asgjë,nga mosgatishmëia në punë.Alkoolizimi dhe varësia nga droga-një person i varur komplet i humbet të gjitha vlerat dhe paratë për të kënaqur nevojat e panevojshme.Pagat e ulta janë arsyet më të zakonshme.Papunësia gjithashtu një ndër arsyet më të shpeshta të saj.

(**Bibloteka online JSTORE-Mike A.Males and Randall G.Shelden-Adolescent Biology,Poverty And Risk)**

Njeriu qysh në fillimet e veta ate tij ka pas si qëllim bollëkun në produkt për të jetuar,gjithmonë mundoheshin të lëviznin nga njëri vënd në tjetërin për të gjetur kushtet më të mira për jetesën e tij dhe sigurisht për të gjetur dhe siguruar ushqimin,më pas me rritmet e zhvillimit të shoqëris u rritën dhe kërkesat për të rritur dhe nivelin e mirqënies së jetës,duke kërkuar të gjitha nevojat e tyre**.(Bibloteka ;online -Educioton and Poverty-Gaete,Alferdo)**

Të gjithë në një periudhë të caktuar të jetës jemi ndjer të varfër në të gjitha kupimet e saj,ndoshta mund të kemi mbet ende në nivelet e saj,por janë përpjekjet e njerzve me punë,për ta kaluar këtë situatë,disa e kalojn falë përpjekjeve të shumta të tyre disa ngelin po në ato faza për një kohë të gjatë e cila e çon njeriun në nivelin e varfëris së tejskajshme,ndoshta deri në uri.

(**https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Delia+Paul%22**).

Por dimë shumë mirë që varfëria me urin ndryshojne nga njera-tjetra por dimë që varfëria është ajo që të në uri.Në shqipëri,ka pothuajse gjysëm milion njerz që jetojnë nën vijën e varfërisë dhe kjo përfaqëson gati 15% të popullsis.Ata kanë rreth 1euro në ditë për shpenzimet e tyre personale.Në shkallë kombëtare,familja mesatare shpenzon 58,7% të buxhetit të tyre për

shpenzime ushqimi.Megjithatë sa më i ultë të jet buxheti i familjes aq më lartë do të jetë përqindja e buxhetit të tyre për shpenzimet në ushqime.Sot është shumë e vështirë të gjesh të rinj të moshave 18-35 vjec të kenë punën shpenizmet e tyre pa shpresuar nga familjet e tyre,sot ende shumë të rinj janë të papune,nuk arrijnë të marrin inciativen edhe të bëjn një punë për të përballuar shpenzimet e tyre personale.Kjo lidhet saktësisht edhe me drejtimet e gabuara që ata kanë marr në jetë nga përgatija e tyre shkollore disa kanë përzgjedh disa profesione të cilat vështire se mund të arrish të punësohesh,disa nuk e kanë përzgjedh me pasion dhe dëshirë e kjo të shpie në papunësi. **(.https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?)**Të rinjt menjëher sa mbarojn studimet në profesionin e tyre presin me padurim të fillojnë një punë,disa të tjerë e bëjn një shkollë ta kenë, edhe nuk japin virtyte atij mundimi që ata kanë bër prej vitesh,dhe rrin të papunë.Disa të tjerë largohen prej vëndit për të pasur një jetesë më të mirë dhe një punë ku të kenë edhe një rrogë më të mirë.Por në të vërtet të jetosh larg vëndit që ti je rritur do të thotë një varfëri më e madhe në shpirt,pasi shumë herë do ndjesh mungesën e njerzve të tu më të afërt**.**

(https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Delia+Paul%22)

Të jesh i varfër nuk është turp,ndonjëher është turp të kesh një pasuri të konsideruesheme dhe burimi i këtyreve të ardhura mund të jenë nga bota e krimit,drogës apo prostuticionit.Nga analizat e bëra mbi verifikimin e burimit të këtyre të ardhurave është po nga këto vese që unë përmënda pak më lart.Thuhet se varfëria të çonn drejt vrasjeve,grabitjeve dhe veseve më të keqe të njeriut,kjo qëndron deri diku pasi shumë të tjerë zgjedhin ta bëjn jetën ashtu si u vjen,ndoshta me pak por të lumtur dhe të pasur në shpirt**.**

(https://documents1.worldbank.org/curated/zh/103661468768643706/pdf/262130ALBANIAN1yassessmentshqip2004.pdf)

Shumë të rinj fillojnë ti marrin veset e këqija,sepse shikojnë pamundesitë e familjave të tyre për tësiguruar as ushiqimin bazë për të jetur,ndoshta këto arsye e shtyjn njeriun të marrin drejtimin e rrugës jo të drejt.Një baba në një gjëndje të mirë ekonomike,duhet ti mësoj të birit të tij,se cdo të thotë të jesh i varfër.Për këtë gjë mund ta çosh fëmijen në një familje të varfër që jetonte një fshat dhe larg qytetit,pa ndikim të internetit dhe shumë përfitimeve të tjera që të sjell jeta në qytet.Kështu ai do ta kuptonte më mirë kuptimin e të qënit i varfër,ndoshta kështu ai do të kërkonte sa më pak teka për veten e tij,pasi jeta në një familje fshatare të varfër qëllimi i saj është të siguroj të paktën bukën e gojës.Ai do të filllonte të kuptonte të kursente sa më shumë para,kështu ai do të

bëhej edhe më i drjet në jetë,do të dinte kuptimin e punës.Madje ky fëmije do ti kërkonte babait të tij ndoshta një të falur nga kërkesat dhe kapricot e tij të shumta,do ta falenderonte për gjithcka babai i tij i ka mundësuar të këtë**.**

(https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Ravi+Kanbur%22)

Këtë gjë fëmija nuk e kupton kur jeton në kushtet e mira të jetesës,nuk kupton cdo të thotë kesh cdo gjë që i duhet dhe në momentin që fëmija fillon merr një mësim të tillë fillon bëhet edhe i ndërgjejshëm për sakrificat e prindërve të tij,që ai është në atë standart jetese.Kështu do të ketë edhe më pak mundësi që ai të meret me veset më të këqija si droga,vrasje,prostitucioni,dhunës.Ku po të flasim për çështjen e dhunës,divorcit një ndër burimet që çon drejt tyre është varfëria.Sot shumë çifte të reja i merr fund martesa e tyre prej mospasjes së gjëndjes ekonomike,kjo i çon njerzit drejt dhunës dhe prej saj vjen çeshtja e divorcit tek çiftet e reja.Varfëria është një situatë e cila fal përpjekjeve të shumta qëbindividi do të bëj falë punës së tij,dhe sigurisht me ndimat ekonomike dhe lehtësuese të tij do të ndimoj të zbus sa do pak varfërin në vënd.Duhet të kuptojm që varfëria është prezente në të gjitha vëndet e botës si në vëndet me një superfuqi ekonomike deri tek vëndet e varfëra eknomikisht,sigurisht edhe në vëndet që janë drejt zhvillimit të tyre ekonomik.Fenomeni i varfëris ka lindur deri në fillimet e jetës së njerzimit dhe po ashtu do ta ndjek atë në të gjitha gjeneratat e tjera që do të vin më pas,pasi kategori të caktuara të njerzve janë ata që preferojne të qëndrojne në një standart jete të tyre duke mos ecur me hapin e kohës dhe me zhvillimet e saj.Shtresat që janë më të ekspozuara ndaj varfëris,siç përmëndëm edhe pak më sipër janë adoloeshtëntët,pasi arsyet e tyre i shpjeguam,por një grupë moshe tjetër është mosha e tretë,pasi jeta e tyre është vëvarur komplet vetëm nga ndima e pensioneve që u jep shteti,në momentin që një shtet ka më shumë një popullsi të moshës së tretë dhe popullsia vjen duke u plakur,atëher shanset e një shteti është më shumë i predispozuar ndaj varfërisë**.**

(https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Paul+Spicker%22)

Shtet të cilat kanë një moshë popullsie të re edhe shanset për varfërin janë edhe më të ulta dhe kjo vjen sepse të rrinjt janë ata që e çojn para një vënd,nëpërmjet ideve dhe punës së tyre me ide dhe frymë të re zhvillimi,e kundërta do të ndodhte me moshën e tretë.Unë jam me bindjen qe çdo i varfër nuk është i ndyshëm nga një i pasur,në asnjë këndvështrim të jetës së tij,ajo që i ndan ata është vetëm vlera monetare që ata kanë të përvetsuar.

Mbyllja-

Të gjithë duhet të kuptojn që mospasja vjen si pasojë e një pasje tepër të theksuar të personat fuqi plotë për ta mbajtur këtë pasuri,e cila mund të merret me dhunë apo edhe me sakrifica të tyre.Pasuria në shpirt është me e madhe se pasuria në vlera.Më i lumtur me zemrën plot e me një familje të mbrekullueshme,sesa me një zëmer të vetmuar dhe pa patur njerzit më të afërt në jetën tënde.Të varfërit kanë një shpirt tolerante,sakrifikues për të tjerët aq sa ata zotërojne ndimojn me aq mundësi sa ata kanë.

Përfundime

1.Varfëria është një fenomen i cili është i përhapur në të gjithë botën.

2.Varfëria i ka fillesat e saj qysh me fillimet e njerzimit ,pra deri në prehistori njerzit ishin të prirur të kishin me bollëk ushqim,kjo ishte dhe një ndër arsyet përse njerzit lëviznin nga njëri vënd në vëndin tjetër.

3.Grupe moshat të cilat janë më të predispozicionura ndaj varfëris janë:Adoleshentët dhe mosha e tretë,pasi adoleshentve në këtë moshë i duhet të marrin inciativën për drejtimet që do të ndjekin në aspektin e punësimit,pastaj është grupe mosha e tretë e cila nuk është e aftë për punë,pret ndimat prej shtetit si pensionistet,nëse një shtet ka një popullsi të plakur ateher edhe mundesit per varferi ne vend do te jene me te larta.

4.Varfëria çon individin shpeshher drejt vrasjeve,krimeve ,punve te jashte ligjshme si prostitucioni,shitja e lëndve narkotike.

5.Të jesh i varfer nuk do të thotë të kesh pamundesi në pasjen e vlerave monetare për kryerjen e nevojave të individit,siç është pamundësi në ushqim,pamundësi në një vizitë mjeksore,pamundësi në veshje,pamundësi në arsimim,por të jesh i varfër do të thotë të jesh edhe varfër shpirtërisht.
6.Varfëria është dicka ndryshe nga uria të dyja janë koncepte të cilat nuk i përkasin njëra-tjetrës.

Rekomandime

1.Shteti duhet të filloj të marr masa për zbutjen e varfëris në vënd,nëpërmjet ndimave të shumta dhe projekteve të caktuara të cilat ndimojn për kapërcimin e kësaj situate të caktuar.
2.Të gjithë duhet të bëjn përpjekje për të ndimuar njerzit e varfër nga ajo situatë e skamjes.
3.Shteti duhet të përzgjedh një program orientues ndaj të rrinjve gjatë përzgjedhjes së programit

të studimit,jo vetëm duke i orientuar drejt arsimit të përgjithshëm i cili nuk mund të jetë i nevojshëm për të gjithë,por të japi edhe sa më shumë degë të karakterit professional duke u dhenë këtyre studentve mundësi për në të ardhemen e tij në punësim.

Biblografia

1.Paul Spincker(2019) Substantive colletirism:Collectivism in practice.From:Thinking collectively:social policy,collective action and the common goog,Policy Pres(2019) https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Paul+Spicker%22

2.Eduard Taylor(2020).Poverty,Travis J.Lybbert.From:Essentials of Development Economics,Third Edition,University of California Press(2020). https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22J.+Edward+Taylor%22

3.Lisa(Tiny)Gray-Gorcia(2007)Poverty Scholarship.Race,Poverty the Environment,vol14,No2,Educating for Equity(2007). https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Lisa+(Tiny)+Gray-Garcia%22

3.John Iceland(2013)Global Poverty.from:Poverty in America:a Handbook,University of California Press(2013). https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22John+Iceland%22

4.Sarah Sabry(2009)Povertry lines:the debate.from:Poverty lines in Greater Cario:Underrstimating and misrepresenting,poverty,International Institute for environment and Development.(2019) https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Sarah+Sabry%22

5.Diana Mitlin(2004)Mea suring urban Poverty.Fromwhat the Poverty Reduction strategy papers tellus,International Institute for Environment and Development. https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Diana+Mitlin%22

6.Ravi Kanbur(2007)Poverty and Inequality:Concepts and Trends.From:Poverty and conflict:The Inequality Link International Peace Institute(2007). https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Ravi+Kanbur%22

7.Delia Paul(2021)Merging the Poverty and Environment Agendas:From International Institute for sustainable Development(2021).
https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Delia+Paul%22

8.Stuart Ewen(2014)poverty,Middle-Class Poverty,and the Tyrnanny of Debt:Excerpt"Poverty"by Ira Steward 1873(2014).
https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Stuart+Ewen%22
10.https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?

9.https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22J.+Edward+Taylor%22

10.https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Lisa+(Tiny)+Gray-Garcia%22.

11. https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22John+Iceland%22

12.https://www.jstor.org/action/doBasicSearch?si=1&Query=au:%22Kulasabanathan+Romeshun%22.

13.http://www.instat.gov.al/media/3143/varferia_ne_shqiperi.pdf

14.https://sq.wikipedia.org/wiki/Varf%C3%ABria

15. https://dosja.al/tag/varferia-ne-shqiperi/

16.https://documents1.worldbank.org/curated/zh/103661468768643706/pdf/262130ALBANIAN1yassessmentshqip2004.pdf